

HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENTET
Krisestab HOD
Postboks 8011 Dep
0030 OSLO

Deres ref.: Covid-19 oppdrag 413
Vår ref.: 21/10022-3
Saksbehandler: Ingebjørg Skrindo
Dato: 07.04.2021

Brev om svar på oppdrag 413 fra HOD - Søknadsbasert ordning for arbeidsreisende og erfaring med gradvis åpning - del 1

Oppsummering:

- HelseDirektoratet er i samråd med FHI bedt om å vurdere om dagens innreiseregelverk og kapasitet i kommunene er tilstrekkelig til å utvide den søknadsbaserte ordningen for unntak for arbeidsreisende med 2 500 personer fra 9. april 2021.
- HelseDirektoratet vurderer at dagens innreiseregelverk og kapasitet i kommunene generelt er tilstrekkelig til å utvide den søknadsbaserte ordningen for unntak for arbeidsreisende med 2 500 personer fra 9. april 2021. Lettelser bør skje gradvis under løpende monitorering slik at ev justering av antall raskt kan gjøres dersom kapasiteten ved grenseovergangen og i kommunen blir overbelastet.
- Evaluering av ordningen og gjeldende regelverk skal gjøres i del 2 av dette oppdraget.

Svaret på oppdraget er utarbeidet på grunnlag av faglig underlag fra Folkehelseinstituttet (FHI) og i dialog med FHI. Underlaget fra FHI finnes også som eget vedlegg.

Vennlig hilsen

Johan Georg Røstad Torgersen e.f.
direktør

Ingebjørg Skrindo
seniorrådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk

Kopi:
FOLKEHELSEINSTITUTTET, Utbrudd @fhi.no

HelseDirektoratet

Avdeling kommunale helse- og omsorgstjenester
Ingebjørg Skrindo

Postboks 220 Skøyen, 0213 OSLO • Besøksadresse: Vitaminveien 4, Oslo • Tlf.: (+47) 47 47 20 20
Org.nr.: 983 544 622 • postmottak@helsedir.no • www.helseDirektoratet.no

Svar på covid-19 oppdrag fra HOD 413- Søknadsbasert ordning for arbeidsreisende og erfaringer med gradvis åpning – del 1

Oppsummering

- HelseDirektoratet er i samråd med FHI bedt om å vurdere om dagens innreiseregelverk og kapasitet i kommunene er tilstrekkelig til å utvide den søknadsbaserte ordningen for unntak for arbeidsreisende med 2 500 personer fra 9. april 2021.
- HelseDirektoratet vurderer at dagens innreiseregelverk og kapasitet i kommunene generelt er tilstrekkelig til å utvide den søknadsbaserte ordningen for unntak for arbeidsreisende med 2 500 personer fra 9. april 2021. Lettelser bør skje gradvis under løpende monitorering slik at ev justering av antall raskt kan gjøres dersom kapasiteten ved grenseovergangen og i kommunen blir overbelastet.
- Evaluering av ordningen og gjeldende regelverk skal gjøres i del 2 av dette oppdraget.

Svaret på oppdraget er utarbeidet på grunnlag av faglig underlag fra Folkehelseinstituttet (FHI) og i dialog med FHI. Underlaget fra FHI finnes også som eget vedlegg.

Oppdraget fra Helse- og omsorgsdepartementet

Oppdrag 413 – Søknadsbasert ordning for arbeidsreisende og erfaringer med gradvis åpning

Som kjent arbeider regjeringen med en plan for gradvis åpning for innreise for arbeidsreisende. I den forbindelse ber Helse- og omsorgsdepartementet i samråd med Nærings- og fiskeridepartementet og Justis- og beredskapsdepartementet om følgende:

Del I

Er dagens innreiseregelverk og kapasitet i kommunene tilstrekkelig til å utvide den søknadsbaserte ordningen for unntak for arbeidsreisende med 2 500 personer fra 9. april 2021?

Frist: onsdag 7. april kl. 16:00

Del II (Besvares ikke i dette dokumentet)

- A. HelseDirektoratet, i samråd med FHI, gis i oppdrag å kartlegge erfaringene (også fra POD/DSB) med de gjennomførte grenseåpningene, og vurdere om det er behov for nye regelverksendringer, som for eksempel mer bruk av karantenehotell, eller tiltak før det åpnes for nye grupper. Dersom det anses behov for regelverksendringer, bes det om at det lages utkast til forskriftstekst.
- B. HelseDirektoratet i samråd med FHI gis i oppdrag å fremskaffe informasjon om hvor mange, herunder hvilken andel, som faktisk tester seg døgnet 7 i karantenetiden. Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap kan bistå ved behov.

Frist: mandag 12. april kl 16:00

Kontaktperson i HOD: Tjaarke Hopen, tjh@hod.dep.no tel: 48003220

Kontaktperson i JD: Øyvind Ytrestøyl Foldal, Oyvind.Foldal@jd.dep.no tel:48037606

Bakgrunn

For å begrense importsmitte, er det strammet kraftig inn på utlendingers adgang til å reise inn til Norge. Med virkning fra 20. februar er det gjort unntak i innreiserestriksjonene for et lite antall arbeidsreisende som har fått godkjent innreise etter en søknadsordning utarbeidet av Nærings- og fiskeridepartementet, regulert i forskriften *Forskrift om søknadsbasert ordning for unntak fra innreiserestriksjoner for utlendinger av hensyn til folkehelse*. Dette er en svært snever søknadsbasert ordning for at næringslivet skal kunne få inn strengt nødvendig næringskritisk personell. Med virkning fra 1. mars ble det gjort unntak for utlendinger bosatt i Sverige eller Finland som dagpendler til arbeid i Norge. I oppdrag 394 ble det åpnet for en mulig økning på 2300 personer før påske.

Helsedirektoratet er i samråd med FHI bedt om å vurdere om dagens innreiseregulering og kapasitet i kommunene er tilstrekkelig til å utvide den søknadsbaserte ordningen for unntak for arbeidsreisende med 2 500 personer fra 9. april 2021. I oppdragets del II skal det vurderes om det er behov for nye regelverksendringer. Vi vil ved bevarelsen av del II dermed foreta en nærmere vurdering av dagens innreiseregulering. Det er i dette oppdraget lagt til grunn at dagens innreiseregulering kan videreføres ved en utvidelse av ordningen til 2500 personer. Vurderingen av om en utvidelse av ordningen er smittevernlig forsvarlig er derfor i hovedsak basert på kapasitet.

Andre relevante oppdrag

394: Svar på covid-19 oppdrag fra HOD 394 - om evt. utvidet innreise for arbeidsreisende

379: Om vurdering av behov for fortsatt strenge innreiserestriksjoner

375: Om anslag av mulig volum innreisende

420: Vurdering av om innreiserestriksjonene skal videreføres (pågående)

Faglig underlag fra Folkehelseinstituttet

Oppsummering

- *En utvidet, søknadsbasert unntaksordning for 2500 flere arbeidsreisende fra og med 9.april, må vurderes opp mot utnyttelsen av den allerede eksisterende søknadsbaserte unntakskvoten. Herunder; hvor mange søker, og hvor mange innvilges unntak? Er den eksisterende kvoten oppfylt, eller er det mer å gå på?*
- *Økende insidens av Covid-19, og økende andel mer smittsomme virusvariantene, har vist seg krevende å håndtere både nasjonalt, regionalt og lokalt. Tilbakemeldingen fra mange kommuner med utbrudd og/eller jevnt høyt smittetrykk, er at forsterket TISK utfordrer smittesporingskapasiteten. Derfor er det viktig med forutsigbarhet rundt hvilke kommuner som får ansvar for oppfølgingen av nye arbeidsreisende i deres karanteneperiode, det være seg kommunen der de krysser grensen, hvis de skal benytte karantenehotellordningen, eller mottakskommunen, dersom annet egnet karantenested er organisert.*
- *Vaksinasjonsdekningen øker i mange land som Norge tradisjonelt mottar arbeidskraft fra. Utfall av parallelle, pågående oppdrag om coronasertifikat vil med all sannsynlighet påvirke innreiserestriksjonene i nær fremtid, og antall reisende, både fordi flere arbeidsreisende vil være vaksinert og fordi en større andel av den norske befolkningen vil være vaksinert.*
- *Forutsatt at tiltak og systemer er implementert, etterlevelsen er tilstrekkelig, kapasiteten for TISK er god i kommunene og foreløpig erfaring med søknadsbasert unntaksordning er god, bør en gradvis økning av innreisende kunne håndteres.*

Vurderingen er vedlagt i sin helhet.

Helsedirektoratets vurdering

Situasjonsforståelse

Helsedirektoratet har i tidligere oppdrag (bl. a 379 og 394) presisert at det er viktig å opprettholde strenge innreiserestriksjoner til Norge, se disse besvarelsene for nærmere begrunnelse. Smittesituasjonen i de fleste områdene i Norge er fortsatt lav sammenliknet med resten av verden. Hovedkonklusjonen er at det ved tilstrekkelig

etterlevelse av de strenge innreisetiltakene synes å være lav risiko for at importsmitte ikke blir fanget opp og forhindret fra å spres videre. Ved økende antall arbeidsreisende, vil imidlertid risikoen øke noe. FHI har derfor anbefalt at risikoreducerende tiltak og kontrollsystemer bør være godt implementert før gradvis åpning, og at evt. lettelse i innreiserestriksjonene sees i sammenheng med den epidemiologiske situasjonen nasjonalt og den lokale TISK-kapasiteten.

Før påske økte smittetallene i Norge kraftig, og man så seg nødt til å sette inn forsterkede smittevernstiltak i forbindelse med påsken, se oppdrag 409 for nærmere forklaring. Disse forsterkede tiltakene gjelder fra 25. mars til 14. april, og omhandler både restriksjoner innenlands og tiltak for å redusere importsmitte. I tillegg har mange kommuner innført lokale tiltak i forbindelse med påskefeiringen.

Dagens kapasitet i kommunene for å motta og følge opp arbeidsreisende med grensekontroll, testing, karantenefasiliteter, isolering av smittede og behandling av syke, varierer fra kommune til kommune. Generelt er kapasiteten bedre i de delene av landet som har mindre smitte, enn der det er mye smitte. FHI presiserer i sin vurdering at smittesporingen ved forsterket TISK er mye mer ressurskrevende og omfattende enn smittesporingsarbeidet var tidligere. Kommunene på Østlandet melder generelt om akseptabel kapasitet slik situasjonen er i dag, men mange kommuner er bekymret for om de vil håndtere en økning i testing og behov for karantene- og isoleringsfasiliteter. Man har f.eks. sett at en økning i antall tester, har gitt forlenget svartid ved noen av de store sykehusene på Østlandet. Mange grenseoverganger på Østlandet har dessuten merket regelendringen 25. mars med utvidet opphold på karantenehotell, og jobber med å øke kapasiteten tilsvarende. Likeledes vil regelendringen 1. april kreve tilrettelegging for å håndtere smittede personer på grensen med forsvarlig transport til isolasjon enten på grensen eller i hjemkommunen. Dette er ikke helt på plass alle steder enda.

I de delene av landet der smitten er lav, f.eks. fra Midt-Norge og nordover, er kapasiteten i hovedsak god. Situasjonen kan endre seg raskt, og vi vet ikke enda hvordan påskeferien vil påvirke smittesituasjonen i landet. En økning i smitte mange steder i landet, vil kunne påvirke kapasiteten i kommunene til å motta arbeidsreisende.

[Helsedirektoratets vurdering](#)

I oppdrag 394 anbefalte Helsedirektoratet å se an utviklingen til midten av april slik at man får evaluert ordningen opp mot smittesituasjon og kapasitet før en eventuell utviding av ordningen. Denne vurderingen skal besvares i del 2 av dette oppdraget, og har frist 12/4. Pr 7/4 som dette oppdraget skal leveres, har vi derfor ikke denne evalueringen tilgjengelig, noe som vanskeliggjør konklusjonen.

Basert på tilbakemeldingene om hvordan ordningen fungerer og vurderingen fra FHI som er vedlagt, kan det synes som om en forsiktig utvidelse av ordningen kan være mulig. Imidlertid er det store forskjeller fra region til region og kommune til kommune. Flere kommuner melder at de strever med å opprettholde TISK-kapasiteten ved økende smitteforekomst. Spesielt har flere kommuner og bydeler i Oslo og Viken meldt om utfordringer ved høy smitteforekomst. Grensekommunene på Østlandet melder generelt om god kapasitet, men det er fortsatt for tidlig å vurdere effekten av påskeferien.

FHI presiserer i sin vurdering viktigheten av tilstrekkelig etterlevelse av de strenge innreisetiltakene, og anser det som en *forutsetning at søknadsbaserte ordninger også i fortsettelsen stiller krav til arbeids-/oppdragsgiver for dokumentasjon for planlagt bruk av karantenehotell og/eller karantenede som er forhåndsgodkjent av Arbeidstilsynet*. Helsedirektoratet slutter seg til denne vurderingen.

Helsedirektoratet vurderer at dagens innreiseregulering og kapasitet i kommunene generelt er tilstrekkelig til å utvide den søknadsbaserte ordningen for unntak for arbeidsreisende med 2 500 personer fra 9. april 2021. Lettelser bør skje gradvis under løpende monitorering slik at ev justering av antall raskt kan gjøres dersom kapasiteten ved grenseovergangen og i kommunen blir overbelastet. Ev bør større grupper av arbeidsreisende avklares med den aktuelle kommunen på forhånd, spesielt i forhold til karantenede, plan for testing dag 7 osv.

COVID-19

Oppdrag fra HOD nr. 413

Del I 7.april 2021 Del II 12.april

(Om) vurdering av – Søknadsbasert ordning for arbeidsreisende og erfaringer med gradvis åpning

Oppdragstekst

Som kjent arbeider regjeringen med en plan for gradvis åpning for innreise for arbeidsreisende. I den forbindelse ber Helse- og omsorgsdepartementet i samråd med Nærings- og fiskeridepartementet og Justis- og beredskapsdepartementet om følgende:

Del I

Er dagens innreiseregelverk og kapasitet i kommunene tilstrekkelig til å utvide den søknadsbaserte ordningen for unntak for arbeidsreisende med 2 500 personer fra 9. april 2021?

Frist: onsdag 7. april kl 16:00

Del II

A. Helsedirektoratet, i samråd med FHI, gis i oppdrag å kartlegge erfaringene (også fra POD/DSB) med de gjennomførte grenseåpningene, og vurdere om det er behov for nye regelverksendringer, som for eksempel mer bruk av karantenehotell, eller tiltak før det åpnes for nye grupper. Dersom det anses behov for regelverksendringer, bes det om at det lages utkast til forskriftstekst.

B. Helsedirektoratet i samråd med FHI gis i oppdrag å fremskaffe informasjon om hvor mange, herunder hvilken andel, som faktisk tester seg døgnet i karantenetiden. Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap kan bistå ved behov.

Frist: mandag 12. april kl 16:00

Kontaktperson i HOD: Tjaarke Hopen, tjh@hod.dep.no tel: 48003220

Kontaktperson i JD: Øyvind Ytrestøyl Foldal, Oyvind.Foldal@jd.dep.no tel:48037606

Folkehelseinstituttets vurdering av Del I

Oppsummering

- En utvidet, søknadsbasert unntaksordning for 2500 flere arbeidsreisende fra og med 9.april, må vurderes opp mot utnyttelsen av den allerede eksisterende søknadsbaserte unntakskvoten. Herunder; hvor mange søker, og hvor mange innvilges unntak? Er den eksisterende kvoten oppfylt, eller er det mer å gå på?
- Økende insidens av Covid-19, og økende andel mer smittsomme virusvariantene, har vist seg krevende å håndtere både nasjonalt, regionalt og lokalt. Tilbakemeldingen fra mange kommuner med utbrudd og/eller jevnt høyt smittetrykk, er at forsterket TISK utfordrer smittesporingskapasiteten. Derfor er det viktig med forutsigbarhet rundt hvilke kommuner som får ansvar for oppfølgingen av nye arbeidsreisende i deres karanteneperiode, det være seg kommunen der de krysser grensen, hvis de skal benytte karantenehotellordningen, eller mottakskommunen, dersom annet egnet karantenested er organisert.
- Vaksinasjonsdekningen øker i mange land som Norge tradisjonelt mottar arbeidskraft fra. Utfall av parallelle, pågående oppdrag om coronasertifikat vil med all sannsynlighet påvirke innreiserestriksjonene i nær fremtid, og antall reisende, både fordi flere arbeidsreisende vil være vaksinert og fordi en større andel av den norske befolkningen vil være vaksinert.

- Forutsatt at tiltak og systemer er implementert, etterlevelsen er tilstrekkelig, kapasiteten for TISK er god i kommunene og foreløpig erfaring med søknadsbasert unntaksordning er god, bør en gradvis økning av innreisende kunne håndteres.

Bakgrunn

FHI viser til tidligere oppdrag der innreiserestriksjoner, lettelsener, regelverk og volum av innreisende er grundig drøftet (bl.a. 348, 360, 362, 379, 380 og 394). FHI har i disse oppdragene anbefalt at risikoreduserende tiltak og kontrollsystemer bør være implementert og at etterlevelsen bør være tilstrekkelig god, før det gradvis åpnes for flere innreisende enn vi har i dag. I tillegg bør lettelsener i innreiserestriksjonene sees i sammenheng med den epidemiologiske situasjonen nasjonalt, inkludert forekomsten av mer smittsomme virusvarianter, samt den lokale TISK-kapasiteten i kommuner de arbeidsreisende vil komme til å oppholde seg i karanteneperioden.

Epidemiologisk situasjon:

Etter fem uker med en økning i antall meldte tilfeller har det i uke 12 og 13 vært en nedgang. Foreløpig er det meldt 5 076 tilfeller med prøvedato i uke 13 mot 5 907 i uke 12. Tallene i uke 13 påvirkes imidlertid av betydelig lavere testaktivitet og en høyere andel positive (4,4 %) gjennom påskeferien. Det var 204 meldte tilfeller per 100 000 innbyggere for uke 12 og 13 samlet. I uke 13 var det en nedgang i de fleste fylker med unntak av Vestland, Nordland og Troms og Finnmark. Det er fortsatt svært store geografiske forskjeller både mellom og innad i fylker. Oslo har klart flest meldte tilfeller per 100 000 innbyggere (500) for uke 12 og 13 samlet, etterfulgt av Viken (382). Nordland (18) og Trøndelag (18) har lavest forekomst.

I uke 13 var det en nedgang i alle aldersgrupper med unntak av personer 80 år og eldre, og det høyeste antall meldte tilfeller i forhold til befolkningstallet var i aldersgruppene 13–19 år (159 per 100 000 for uke 12 og 13 samlet), 20–39 år (121), og 6-12 år (119).

Etter flere uker med en sterk økning i antall nye innleggelser i sykehus med covid-19 som hovedårsak til innleggelse, har antall nye innleggelser siste 2-3 uker vært stabilt (205 nye innleggelser i uke 12 og 13). Det er flest innleggelser ift. befolkningstallet i Oslo og Viken med hhv. 23,2 og 12,3 nye innleggelser per 100 000 innbyggere for ukene 12 og 13 samlet.

Trenden i nye innleggelser i intensivavdeling har vært økende siste seks uker, men i uke 13 gikk antall nye innleggelse noe ned fra 49 i uke 12 til 23 i uke 13.

Det var en liten oppgang i antall meldte dødsfall (11) i uke 13, etter at antall ukentlige meldte dødsfall har vært 8-9 siste tre uker.

Vurdering

Oppdrag 413 må sees i sammenheng med besvarelsen av oppdrag 379 levert 10.mars, og oppdrag 394 levert 11.mars, og vurderingene som fremkommer der. Ved tilstrekkelig etterlevelse av de strenge innreisetiltakene som er implementert på norsk side av grensen, synes det å være lav risiko for at importsmitte ikke blir fanget opp og forhindret fra å spres videre. Med økende volum innreisende vil imidlertid risikoen øke noe. Det er vanskelig å anslå et absolutt tall for hvor mange arbeidsreisende det er forsvarlig å gi unntak for. Faktorer som påvirker risikoen for importsmitte og videre spredning, særlig for arbeidsreisende, er bl.a. insidensen i landet de innreisende kommer fra, om de reisende er vaksinerte, og risikoen for å bli smittet på bosted eller arbeidsplass i Norge. I årets to første måneder ble det, jf. oppdrag 394, registrert 63 coronautbrudd knyttet til arbeidsplasser i Norge, og i løpet av 2020 ble det registrert 109. Det er spesielt utbrudd på byggeplasser i Viken og Oslo som utpeker seg, men også skip, verft og brakkerigger, der mange jobber og bor tett sammen. Dette genererer krevende smittesporingsarbeid i berørte kommuner.

Smittesporingsarbeidet ved forsterket TISK er mye mer ressurskrevende og omfattende enn smittesporingsarbeidet var tidligere. Flere kommuner melder at de strever med å opprettholde TISK-kapasiteten ved økende smitteforekomst. Dersom et større volum innreisende ankommer for spesifikke arbeidssesonger, så som fiskeri eller landbruk, bør en vurdering av søknader om innreise ta høyde for kapasiteten og risikonivået i de kommunene som skal ha ansvaret for de arbeidsreisende i

karantenetiden. De fleste kommuner vil ha kapasitet til å håndtere et begrenset antall innreisende spredt over tid, men flere kommuner/bydeler, særlig i Oslo og Viken, har meldt om utfordringer med å håndtere dagens situasjon.

Vi anser det som en forutsetning at søknadsbaserte ordninger (som Sjøfartsdirektoratet praktiserer per i dag) også i fortsettelsen stiller krav til arbeids-/oppdragsgiver for dokumentasjon for planlagt bruk av karantenehotell og/eller karantenested som er forhåndsgodkjent av Arbeidstilsynet. Det kan også være hensiktsmessig at arbeids-/oppdragsgiver må fremvise plan for organisering og gjennomføring av testing 7 døgn etter ankomst. Tiltak som dette kan bidra til å redusere risikoen for importsmitte i arbeids-/ankomstkommunen.

Data fra DSBs innreiseregistrering viser at andelen reisende i økende grad hevder unntak fra karantene, samtidig som erfaringer fra kontrollsenderet viser at det for arbeidsreisende kan se ut til å være en utstrakt praksis med feilaktig bruk av unntak. Det kan derfor være hensiktsmessig at en eventuell, utvidet, søknadsbasert ordning synliggjør for arbeids-/oppdragsgiver at arbeidstagerer under denne ordningen ikke faller inn under karanteneunntakene.

Tiltakene som er implementert for å hindre importsmitte fra å spre seg, og som ble angitt som "helt ferdigstilte" eller "de vet hva som gjenstår/har dato for ferdigstillelse", av ansvarlige departement i tabellen vedlagt oppdrag 394, - har det til felles at de er etablert i en tid da volumet av innreisende er lite. Følgelig er ikke tiltakene testet ut på et større volum reisende. FHI skrev i sin vurdering i oppdrag 394 at de manglene som fremkom i kommentarene i 'kunnskap om etterlevelse av tiltak', er avgjørende å få på plass. På bakgrunn av dette anbefaler FHI at lettelse i innreiserestriksjonene skjer gradvis. Man vil ikke oppnå null-risiko for importsmitte, men ved løpende monitorering av en gradvis åpning, vil ytterligere lettelse kunne justeres raskt dersom enkelte tiltak viser seg å ikke være tilstrekkelig skalerbare, og påfører innreise- eller arbeidskommune for stor tiltaksbyrde.

Vurdering av sosiale konsekvenser

Strengt innreiserestriksjoner kan medføre store konsekvenser både for enkelte reisende, men også for bedrifter/arbeidsgivere som benytter utenlandsk arbeidskraft.

Merknad

FHI ber om at vurderingen i sin helhet, inklusiv grafisk utforming, legges ved i det endelige svaret til HOD.